

KESKKONNAMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Uued aretustehnikad

Triin Sellis

Peaspetsialist/Looduskaitseosakond

Tallinn 03.04.2023

Taust

- NGT - New genomic techniques
- Välja töötatud pärast direktiivi 2001/18 vastuvõtmist
- Uued aretustehnikad
  - Ristuvatelt liikidelt
  - Mitteristuvatelt liikidelt
- Küsimus eelkõige suunatud mutageneesi ja cisgeneesiga
- 2018 kohtuotsus C-528/16 → NGT ja seadusandluse uuring
- EK järgi on GMOd ja vastava regulatsiooni all, sh märgistus
- Jälgimine ja tuvastamine keeruline
- NGT tooteid pole EU turul

GMO seadusandlus ja NGTd

- GMO seadusandlus baseerub ettevaatusprintsibil
- Tänapäevane seadusandlus pole piisav
- GMO seadusandluse ülevaatamine ELis
  - Uuring + 2 ringi konsultatsioone
  - EK valmis algatus juuni 2023
  - Ettevaatuspõhimõte + proportsionaalsus
- Märgistus?
  - Kuidas säilitada tarbija usaldus?

Rohelepe ja Talust taldrikule strateegia

- Oluline viis eesmärkide saavutamiseks
- Haiguste ja kahjurite kindlamad taimed
  - Vähem sünteetilisi TKVsid
- Kliimamuutustele vastupidavamad taimed
  - Põuataluvus
- Toitainete sisaldus
  - Rasvhapped
  - Toksiinid
  - Allergeenid
- Vastuargumendid
  - Mahepõllumajandus
- Võimalik negatiivne mõju, kui me ei saa NGTsid kasutama hakata

Avalik konsultatsioon 2022 - toiduohutus

- Keskendus taimede suunatud mutageneesile ja cisgeneesile
- 2196 arvesse võetud vastust
- Praeguse GMO seadusandluse piisavus
- Riskihindamine
  - kohandatud taime tunnustele ja riskiprofiilile
  - ei ole vajalik
  - praegune vorm jääb
- Jätkusuutlikkus
- Jälgitavus ja teabe esitamine
- Muu: kooseksisteerimine mahepõllumajandusega, ligipääs tehnoloogiale/taimede geneetilisele materjalile, väike-ettevõtjad
- Enim vastanuid Saksamaalt

Võimalikud stsenaariumid

- Seadusandlus ei muutu või väheolulised muudatused
- Limiteeritud muudatused
  - Riskihindamine
  - Muudatused lihtsustatud korras lubade väljastamiseks
- Kindlate produktide välja arvamine antud seadusandlusest (nagu juhusliku mutageneesi puhul)
  - Ametlik kontroll väheneks → läbipaistvus väheneks
  - Võimalikud riigi tasandil piirangud
  - Uued kategooriaid lisaks praegusele mitteGMO, GMO, juhusliku mutageneesi GMOd

KESKKONNAMINISTEERIUM

Täna kuulamast

Triin Sellis

Peaspetsialist/Looduskaitseosakond

Triin.Sellis@envir.ee

